

Maakunta- ja soteuudistuksen tilannekatsaus

Asko Peltola
20.12.2017

Hivenen historiaa (2015)

- Sipilän hallituksen linjaukset 27.5.2015
 - Sote-palveluiden järjestämisvastuu kuntia laajemmille itsehallintoalueille, joilla vaaleilla valittu oma hallinto
 - Aluehallinto uudistetaan ja yksinkertaistetaan eri päätöksellä; ensisijaisena ratkaisuna on toimintojen keskittäminen tehtäviltään ja toiminnoiltaan selkeille itsehallintoalueille.
- Hallituksen uudet linjaukset 9.11.2015
 - Suomeen 18 "monitoimialaista itsehallintoaluetta" 1.1.2019 alkaen nykyisen maakuntajaon pohjalta
 - Vaalit 18 itsehallintoalueella; sote-palvelut 15 alueen puitteissa
 - Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen sairaaloita 12
 - Valinnanvapaus: mahdollisuus valita itse palveluiden julkinen, yksityinen tai kolmannen sektorin tuottaja
 - soten lisäksi pela + maakunnan liitto + ELYn elinkeinoelämän kehittämistehtävät + mahd. ymp.terveydenhuolto

Hivenen historiaa (2016)

- Lauri Tarastin selvitys tammikuussa 2016
 - Nykyisten maakuntien tehtävät uuteen maakuntaan
 - Nykyisten ELY-keskusten tehtävät joko maakuntiin tai valtiollisen luonteensa mukaan aluehallintovirastoihin tai keskusvirastoihin
 - 18 maakuntaviraston tehtävät eroavat, koska resursseja ja asiantuntemusta ei voida jakaa kaikkialle => tehtäviä jaetaan yhteen, viiteen, 12 tai 18 maakuntavirastoon
 - Poliittista harkintaa vaativat tehtävät pääsääntöisesti maakuntavaltuustossa tai maakuntahallituksessa
 - Pääosin vain lain soveltamista tarkoittavat ns. oikeusharkintaiset asiat ratkaistaan maakuntavirastossa
 - **Ei** lautakuntia tms. kuin valmistelua varten
 - jne.
- Hallitukselta odotettiin tarkempia ohjeita tammi-helmikuun vaihteessa

Hivenen historiaa (2016)

JARI

-ALOITETAANPA TAAS. SAANKO JAKOAVAIMEN.

Ilkka 19.2.2016

Yhteinen
Etelä-Pohjanmaa

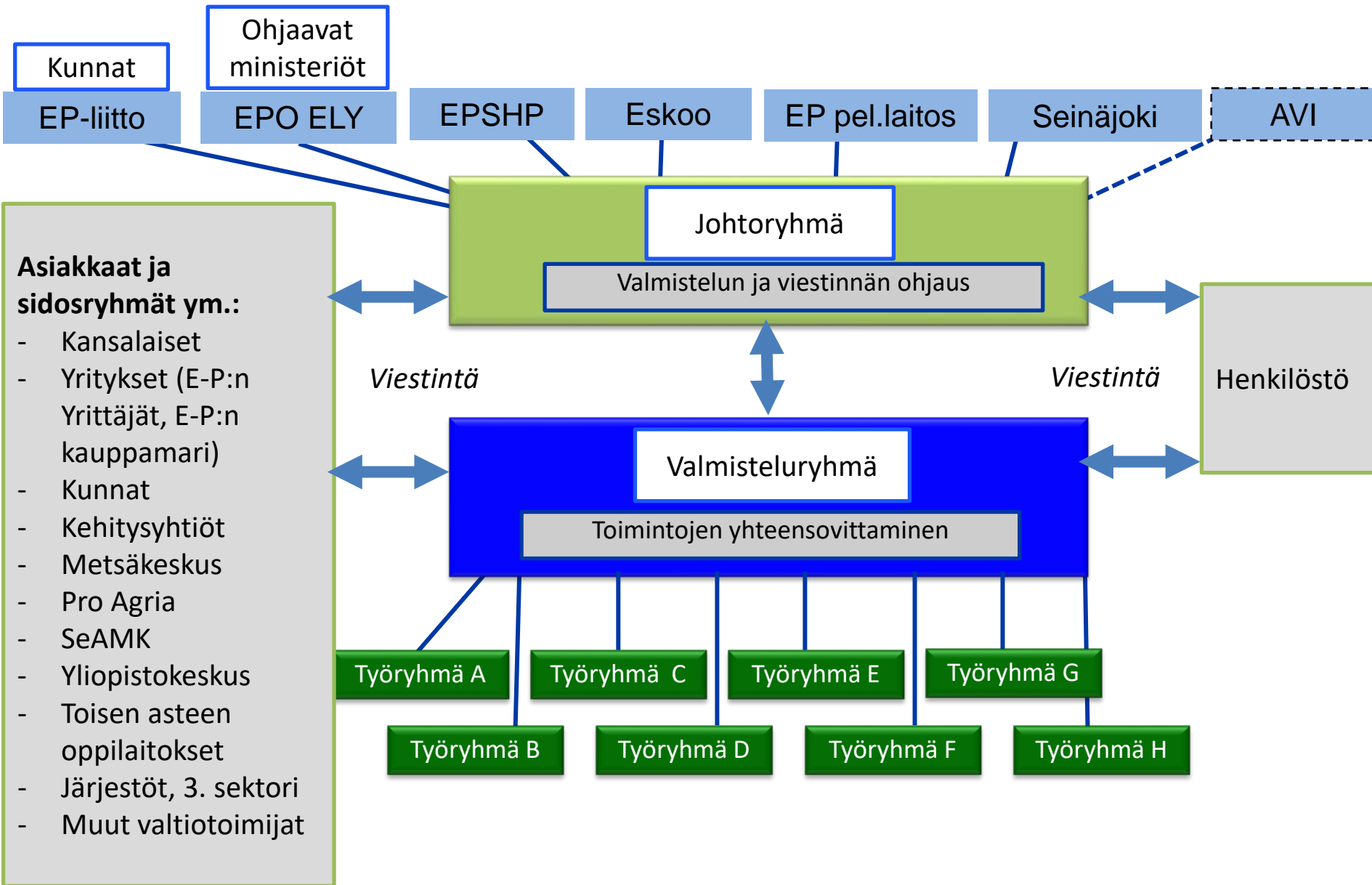
Hivenen historiaa (2016)

- Hallituksen tarkentavat linjaukset 5.4.2016
 - Sote-järjestämistä ja maakuntia koskeva, 1.1.2019 voimaantuleva lainsäädäntö valmistellaan valtion rahoitusmallin pohjalta; lait lausunnoille toukokuun alkupuolella...
 - Hallitus ei tällä vaalikaudella valmistelee lakiesityksiä maakuntaveron käyttöön otosta, mutta asiaa selvitetään
 - Maakunnille valtionrahoitus yleisenä valtionosuutena
 - Luodaan valinnanvapauslainsäädäntö: käyttäjä valitsee itse palveluiden julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tuottajan
 - Maakunta erottaa aidosti järjestämisen ja tuotannon eri organisaatioihin; voi tapahtua hyödyntäen yhtiömuotoa
 - Perustetaan 18 maakuntaa (itsehallintoaluetta), joilla sote-järjestämismvastuu ja rahoitusvastuu
 - Viisi yhteistyöaluetta nykyisten erityisvastuualueiden pohjalta

Hivenen historiaa (2016)

- Hallituksen tarkentavat linjaukset 5.4.2016 (jatkoa)
 - Maakunnat vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollosta, pelastustoimesta, ympäristöterveydenhuollosta, alueellisista kehittämistehtävistä ja elinkeinojen edistämisen tehtävistä, alueiden käytön ohjauksesta ja suunnittelusta sekä maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistämisestä sekä maakunnalle lain perusteella annettavista muista alueellisista palveluista
 - Maakunnille listattiin 22 eri tehtävää (sote, pela, YTH, aluekehittäminen, liikenneasioita, identiteetti ja kulttuuri, elinkeinopalvelut, maaseudun kehittäminen jne.)
 - Kuudesta AVI:sta muodostetaan yksi valtakunnallisen toimivallan omaava viranomainen, joka toimii alueellisissa yksiköissä / toimipisteissä
 - Hallituksen esitysluonnos valmiiksi 2016 lopulla

Valmistelutyön organisointi

"MEIRÄN ETELÄ-POHJANMAA" VALMISTELUTYÖN ORGANISOINTI

JÄRJESTÄMINEN

Johtoryhmä

Hallintopalvelut, talous, tilat
ja sopimukset

Valmisteluryhmä

Yhteistoiminta

Aluekehitys ja strateginen suunnittelu (aluekehittämisen strateginen kokonaisuus, ennakointi ja tulevaisuustyö, tutkimus ja kehittäminen, edunvalvonta, sidosryhmäyhteistyö, maakunnallisen identiteetin, elinvoiman ja kulttuurin sekä hyvinvoinnin ja liikunnan edistäminen)

Maankäyttö, luonnonvarat ja liikenne

- Alueiden käyttö ja rakentamisen ohjaus
- LJS + yksityistiet
- Joukkoliikenne
- Vesihuolto,
- Vesivarojen käyttö
- Tulvariskien hallinta,
- Luonnonvarateht.
- Ympäristö-, vesihuolto-, vesistöiden toteuttaminen,
- Vesien ja meren hoito
- Ympäristötieto
- Rakennusvalvonta?

Maaseutu

- Maataloushallinto ja viljelijätukitehtävät
- Ymp.terv.huolto ja elintarvikevalvonta, eläinten terveys ja hyvinvointi + valvonta
- Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalveluiden järjestäminen ja viranomaistehtävät
- Kasvintuotannon ja terveyden valvonta

Elinkeinot ja työvoima

- Elinkeinoelämän ja elinkeinoiden sekä innovaatioympäristön keh. ja rah.
- Yritys- ja neuvontapalvelut
- Kv-asiat ja yhteydet
- Maaseudun kehittäminen
- Maa- ja elintarviketalouden, maaseutu-elinkeinojen ja maatilatalouden sekä kala- ja riistatalouden ed. ja rah.
- TE-palveluiden järjestäminen
- Kotoutumisen edistäminen

Sosiaali ja terveys

- SOTE-järjestämisvastuu
- Sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ennaltaehkäisevät palvelut ja asiantuntijapalveluiden tuki kunnille,
- Ennaltaehkäisevä päihdetyö, terveydensuojelu sekä alueellinen alkoholihallinto ja tupakkavalvonta
- *Huom. hyvinvoinnin, kulttuurin ja liikunnan yhteys?*

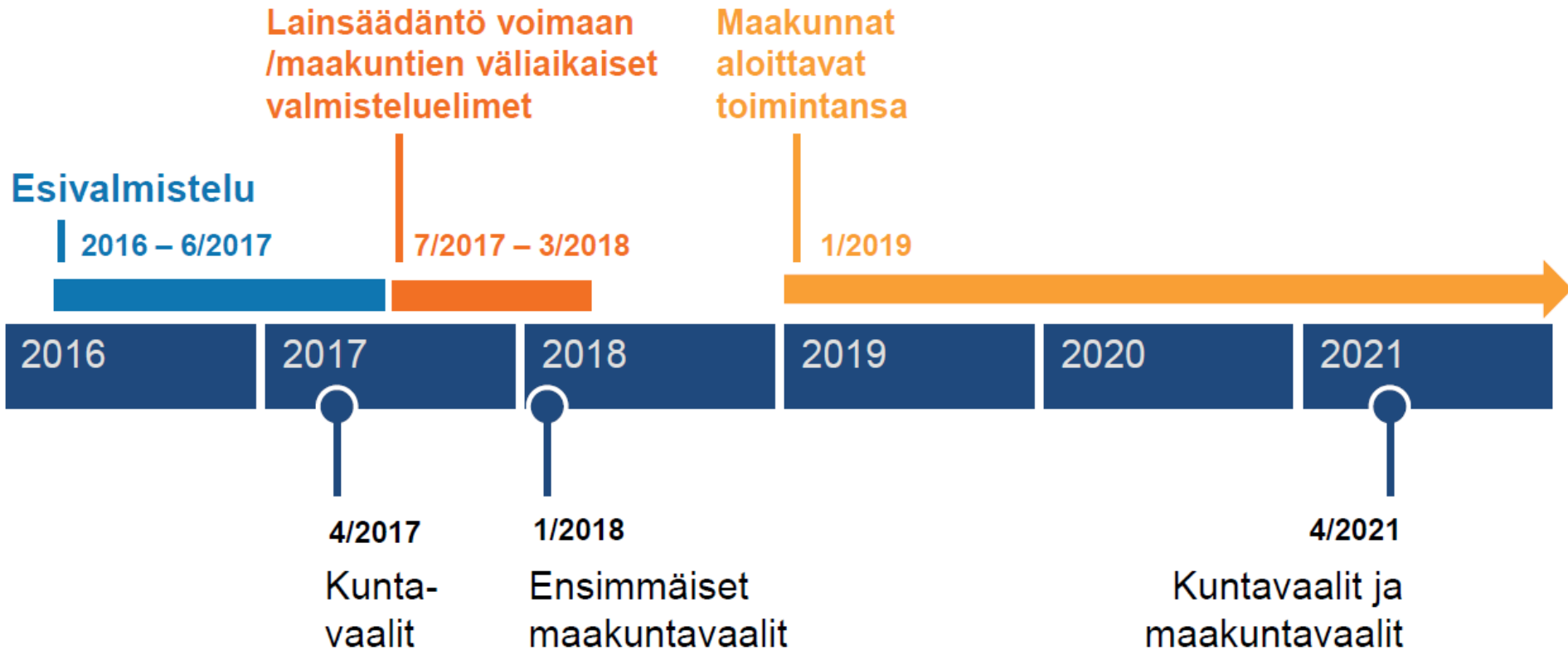
Turvallisuus ja varautuminen

- Pelastustoimi (yhteistyö järjestämistä vastaavaan olevaan maakuntaan)
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan kuuluva alueellinen varautuminen ja sen tukeminen ja yhteensovitus maakunnan tehtäviin kuuluvissa asioissa

TUOTTAMINEN

Palvelutuotanto: SOTE, pelastustoimi, TE-palvelut

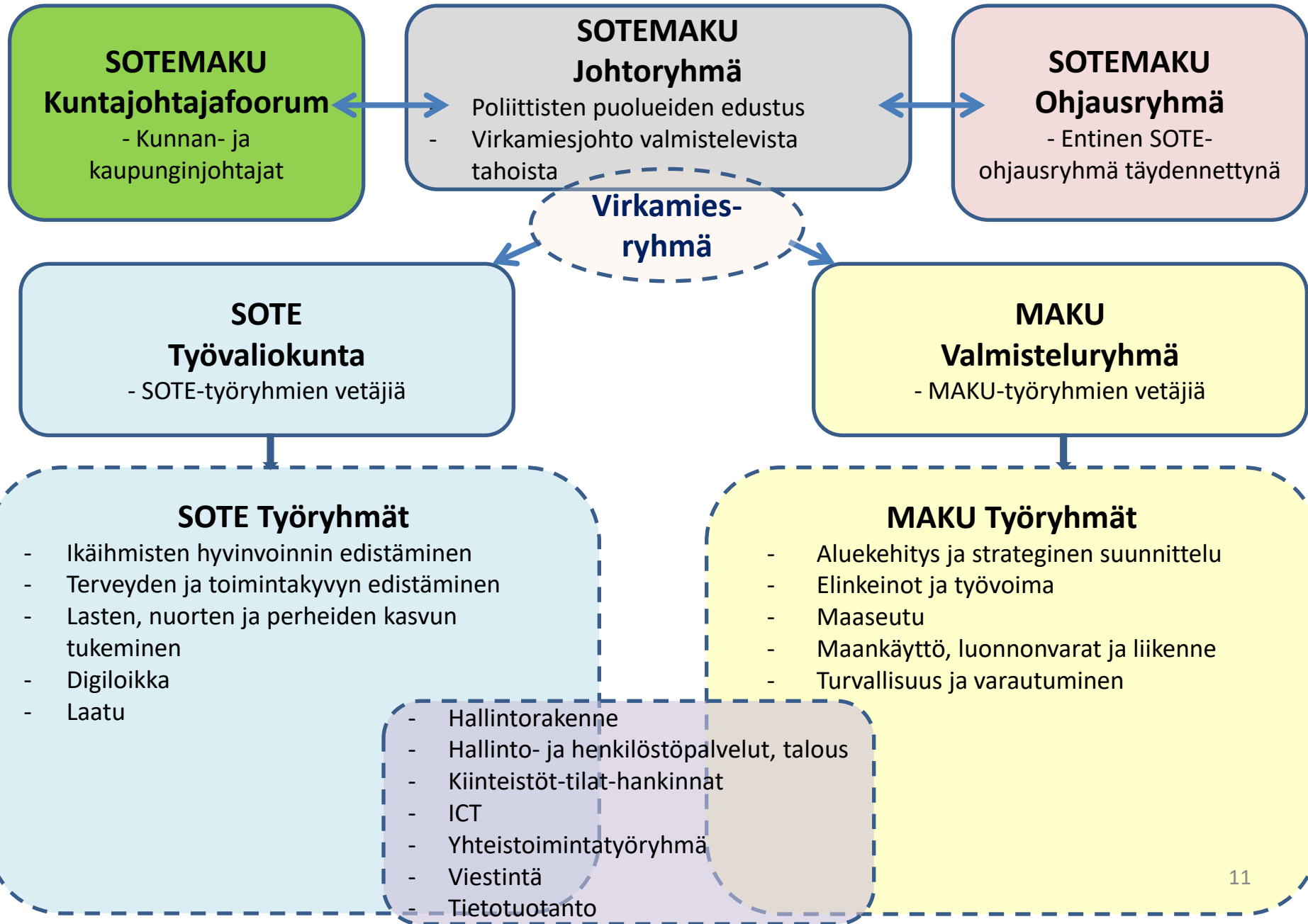
Maakuntaudistuksen aikataulu

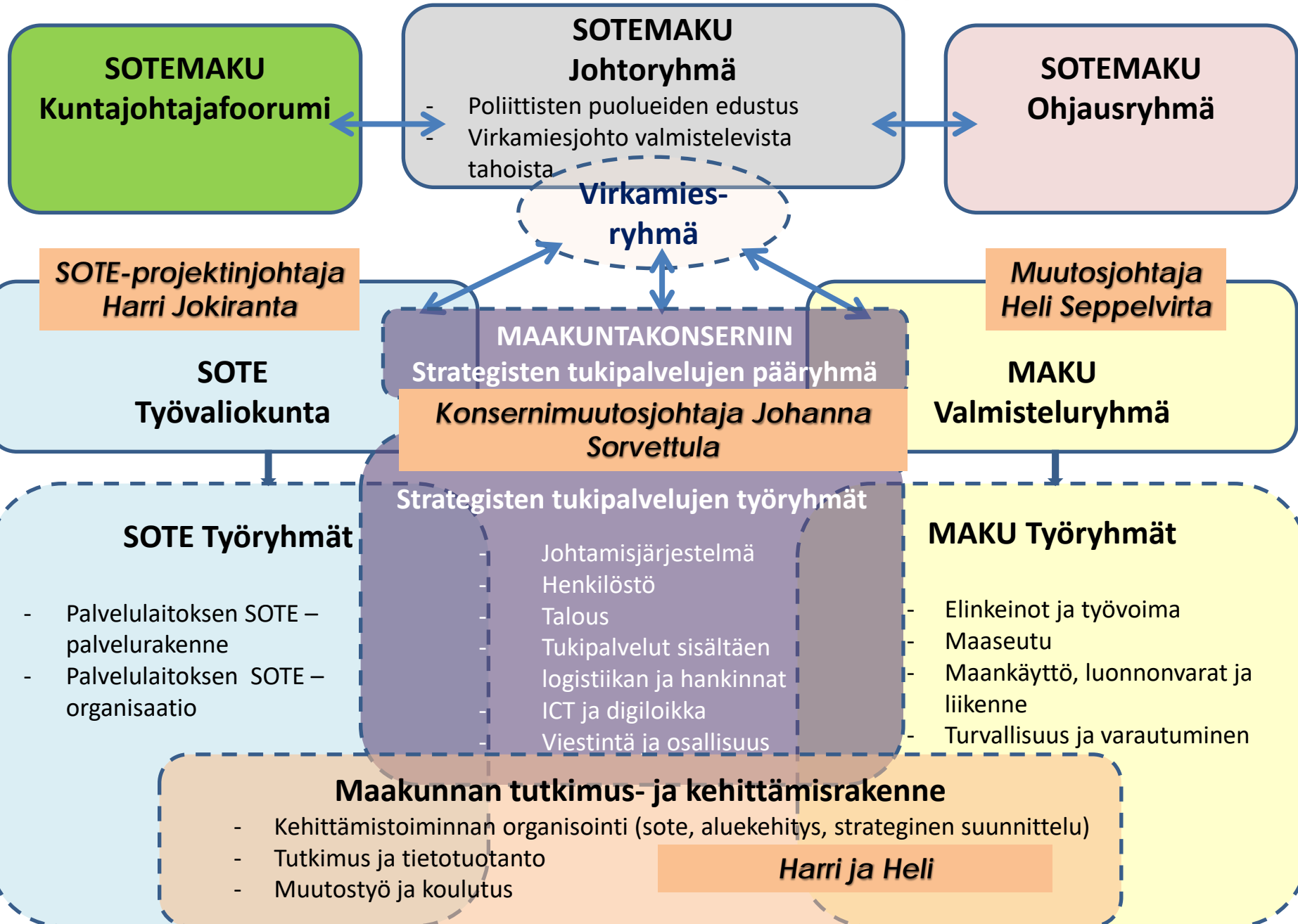
Hivenen historiaa (2016)

- Toukokuussa 2016 VM velvoittivat maakuntien liittoja käynnistämään esivalmistelun ja kutsumaan eri tahoja mukaan valmisteluun
 - ohjausryhmä, johon kuuluu tasapuolisesti kaikkien keskeisten tahojen edustus
 - valmistelevaa henkilöstöä (muutosjohtaja tms.)
- Loppukesällä 2016 E-P:llä SOTE ja MAKU saman poliittisen ja kooltaan toimivan johdon ja ohjauksen alle
 - mukaan sekä poliittisia puolueita että maakunnallisia organisaatioita
 - lisäksi SOTEMAKU-ohjausryhmä ja kuntajohtajafoorumi
 - MAKU-valmisteluryhmät aloittivat työnsä

Ehdotus SOTEMAKU-ohjausmalliksi

E-P:n SOTEMAKU -ohjausjärjestelmä

Hivenen historiaa (2017)

- maakuntalakiluonnoksiin tarkistuksia => lausuntokierros
- valmistelu työryhmissä jatkui
- väliaikaisen SOTE-kuntayhtymän perustamista ja tukipalveluita pohdittiin
- maakuntastrategiatyön ja organisaatorakenteen luonnostelua
- väliaikaishallinnon rakentaminen liikkeelle => väliaikainen valmistelutoimielin (VATE) (7+7 jäsentä)
 - sopimus alkukesällä 2017; ensimmäinen kokous kesäkuussa
- maakunnan liiton vastuu valmistelusta
 - VATEn asettaminen
 - kokous- ja työtilat
 - talous- ja henkilöstöhallinto yms.

MAAKUNTAVALTUUSTO

Tarkastuslautakunta

Vaalilautakunta

MAAKUNTAHALLITUS

Maakuntajohtaja

KONSERNIHALLINTO

- Konsernipalvelut
- Konserniohjaus
- Konsernivalvonta ja omavalvonta- Valmiussuunnittelu
- Tutkimus- ja kehittäminen
- Sopimusohjaus

ALUEKEHITYS

PALVELUALUEET:

- Aluekehityksen strateginen suunnittelu
- Rahoitus- ja kehittämispalvelut
- Maatalouspalvelut
- Rekrytointi- ja osaamispalvelut
- Alueiden käytön palvelut
- Liikennepalvelut

*MONIALAINEN ERI
TOIMIALOJEN YHTEISTYÖ*

- STRATEGIATYÖ
- TIETOTUOTANTO
- VALMIUSSUUNNITTELU
 - TKI
 - HYTE

SOTEPELA

PALVELUALUEET:

- SOTE toimintojen suunnittelu (ml. SOTE-palvelustrategia)
- SOTE-palvelujen järjestäminen
- SOTE- tutkimus- ja kehittämistoiminta
- Ympäristöterveydenhuollon järjestäminen
- PELA -järjestäjätoiminnot

Väliaikaishallinto

VATE 14 JÄSENTÄ (7 + 7)
"HALLITUSMALLILLA" -PÄÄTÖKSENTEKO ESITTELYSTÄ

UUDEN MAAKUNNAN VALMISTELUKONEISTO (1 + 13):

Valmistelujohtaja +

Vastuuvalmistelijoita seuraavasti:

- **SOTE-järjestäminen** (soten strateginen suunnittelu, tuottajien hyväksyminen ja sopimukset)
- **SOTE-tuotanto (3)**
 - liikelaitos, alihankinnat, asiakassetelipalvelut
 - sote-yhtiöt: suoranvalinnanyhtiö ja sote-keskukset, asiakasseteliyhtiö, Kuusiolinna
 - palveluohjaus, henkilökohtainen budjetti
- **Strateginen suunnittelu** (maakuntastrategian kokonaisuus, neuvottelumenettely, TKI)
- **Yleishallinto** (sopimukset, vaalit, yhtiöittämisen juridiikka, sisäinen valvonta ja riskienhallinta, asiakirjahallinto)
- **Kasvupalvelut**
- **Maatalous, rahoitus- ja kehittämispalvelut**
- **Alueiden käyttö, liikenne ja ympäristö**
- **Taloushallinto**
- **Henkilöstöhallinto**
- **Tietohallinto**
- **Viestintä**

Vuoden lisäaika

ESIVALMISTELU
1.7.2017
SAAKKA
=> JATKUU...

VÄLIAIKAINEN
VALMISTELU-
TOIMIELIN
~~1.1.2018-31.12.2018~~
1.6.-31.12.2018

MAAKUNTA-
VALTUUSTO
~~1.3.2018-31.12.2018~~
1.1.2019-

JÄRJESTÄMIS-
VASTUU
SIIRTYY
MAAKUNNALLE
~~1.1.2019-31.12.2019~~
1.1.2020

Hivenen historiaa (2017)

- MAKU-puolella päästiin hyvin pitkälle ennen kesälomia
- Vastuuvalmistelun rekrytoinnit tehtiin kesäkuulla
- Valmistelu lykkääntyi vuodella, mutta valmistelun avuksi ei pitkään aikaan saatu uutta tietoa 5.7. päätöksen jälkeen => hämmennys jatkui pitkälle syksyyn...
- Eri näkemyksiä siitä, millä nopeudella valmistelua pitäisi jatkaa... (lainsäädäntö auki ja rahoituksestakin epävarmuutta)
- Uudistuksen ohjaus ja päätöksenteko monipolvista: VATElla on "epävirallinen rooli", suhdetta poliittiseen ohjaukseen rakennettu syksyn ajan

Maakuntavalmistelun ohjaus

Viranhaltijavalmistelu

VATE

*Väliaikaishallinnon
juridinen toimivalta alkaa
vasta 1.6.2018*

Poliittinen ohjaus
ja linjaukset

SOTEMAKU-
johtoryhmä

Maakunta-
hallitus

EPSHP:n
hallitus

Kuntayhteistyö

Kuntajohtaja
-foorumi

Sidosryhmä-
informaatio

SOTEMAKU-
ohjausryhmä

Valmistelujohtaja
Vastuuvalmistelijat
Asiantuntijat

I&O-agentti
LAPE-
agentti

Asiantuntijatyöryhmät
ym.

Maakunta- ja soteuudistusvalmistelu 12 / 2017

- Valinnanvapauslakiluonnoksen lausuntokierros päättynyt
- Tukipalveluiden järjestämisen valmistelu uudessa maakunnassa jatkuu => mahdollisia kumppanuusyhtiöitä selvitetään
- Etelä-Pohjanmaan palvelurakenteen selvitystyö käynnistynyt
 - Iltakoulu (SOTEMAKU-johtoryhmä + VATE) pe 19.1.
- Kuntien ja maakunnan välisen elinkeinopalveluiden yhteistyön ja työnjaon toteuttamismalli valmistelussa
- **Konsernirakennetta** viety eteenpäin (järjestäminen ja tuottaminen)
 - Konsernin sisäinen johtamis- ja ohjausjärjestelmä
 - Poliittinen / luottamuselin -ohjausjärjestelmä
- **"Harjoitusneuvottelut"** ministeriöiden kanssa
 - Tammi-helmikuulla MMM, TEM, SM ja STM
 - Maaliskuulla JTS-simulointi VM:n kanssa

Maakunta- ja soteuudistusvalmistelu 12 / 2017

- **Maakuntastrategian** työstöä jatkettu kahdessa työpajassa, kolme työpajaa sovittu ensi vuoden puolelle
- **Valmistelun resursointia** tarkastellaan vuodenvaihteessa
- **Sopimusten** kartoitus ja riskinarviointi (DD) päättymässä, tosin sopimuksia tulossa vielä lisää arviointiin
- **SOTEMAKU-johtoryhmä** ja **VATE** kokoontuvat kevätkaudella 3-4 viikon välein
- **Maakunnallisten vaikuttamiselimien** toimintaa "koekäynnistetään"
 - Nuorisovaltuusto 16.1. + 8.2.
 - Vanhusneuvosto 20.2.
 - Vammaisneuvosto 7.3.
- **SOTE-koordinaattorien** valtionavustushaku (2018-2019)
 - Maakuntahallitus päätti, että avustusta haetaan; tarkoituksena suunnata jo mukana olevalle asiantuntijalle

Mitä seuraavaksi?

- Valinnanvapautta koskevia lakeja muokattaneen vielä lausuntopalautteen perusteella
- Lakiesitykset sote- ja maakuntauudistuksesta eduskunnalle helmikuussa 2018
- Päätökset kesään 2018 mennessä => väliaikaishallinto **VATE toimivaltaiseksi**
 - VATE voi tehdä sopimuksia uuden maakunnan puolesta yms.
- Maakuntavaalit **28.10.2018**
- Suorilla vaaleilla valittu maakuntavaltuusto aloittaa toimintansa **1.1.2019**
- Uudistus tulee voimaan **1.1.2020**

SOTEMAKU-johtoryhmälle tiedoksi

- Maakuntavaltuusto ja -hallitus sekä MYR ja SOTEMAKU-johtoryhmä pitävät yhteisen perehdytysseminaarin **1.-2.2.2018 Vaasassa**

Kiitos!

www.uusiep.fi